

izrazu in pri vsem dejanju neka nečimerna lišpaželjnost, katera mrzi; Baquehem vsega tega nima, temveč po vsem naravno razodeva svoje misli, zbuja zaupanje, edino, kar bi se na njem moglo imenovati nenaravno, je mladenišk njegov obraz, nenavaden pri ministrih. Gauča kažejo njegovi skoraj popolnoma sivi lasje mnogo starejšega, kot je. — Med poslanci premembe niso ravno pomenljive. Med Slovenci pogreša se ravno umrli A. Obreza, čegar smrt tovariši njegovi v vsih krogih, izrekoma pa v Hohenwartovem, českem in Lichtensteinovem klubu zelo obžalujejo. Zdaj se še le prav živo kaže, koliko gorkih prijateljev imel je pokojni. — Novo vstopivši slovenski poslanec dr. Gregorec pridobil si je tudi v malo dneh mnogo prijateljev in gotovo mu doide v kratkem tudi v zbornici splošno zaupanje in spoštovanje. — Vso zbornico razveselil je tudi zopetni prihod starega parlamentanca Greuterja, ki je letošnjo spomlad nevarno obolel in zaradi tega dalj časa ni bil navzoč v zbornici, enako radostno sprejelo se je medsobno naznanilo, da k sejam prihodnjega tedna doide tudi že dve leti bolni Henrik grof Clam, eden najspretnjših politikov izmed državno-zborske večine.

Obravnave zborove bile so dosedaj jako malo zanimive, predmeti sami na sebi so primeroma malo pomenljivi, izrekoma gledé na važne predmete, zadevajoče pogodbo z Ogersko, zato pa je bilo tudi zanimanje za obravnave zelo malo. — Vse kroge zanimal je mnogo bolj sedanji politični položaj. Kaj nam kaže ta? V vnanji politiki največjo resnobo. Mir še imamo, jeli ga bo pa moč ohraniti, to pa Bog vedi, krog Balkana se suče vihar. kateri nam more vsak trenutek prinesiti hudo vojsko. Notranji položaj sicer ni tako nevaren, vendar pa zelo nevaren.

Razprave za ponovljenje pogodbe so gotovo same na sebi težavne in zato se pri njih prikazujejo zapreke, katere skušajo nasprotniki sedanje vlade in večine porabiti v to, da se pogodba ne dožene, temveč spodleti, potem pa ravno nasprotniki dobé nalog, to pogodbo skleniti s pomočjo novih volitev. — To kaže, da mora večina biti pozorna, da ne gladi nasprotnikom potov do vladanja.

Enako pa tudi večina ne more in ne sme prezirati zelo resnega položaja naše vnanje in sploh evropske politike. Ako hočemo vnanjim državam nasproti z našo državo kaj veljati, tedaj ne sme biti še le vprašanja odprtega, jeli se bo in kako se bo pogodila Avstrijska z Ogersko za prihodnjih deset let.

Mnogo pomenljivejši, kakor vnanjo delovanje državnega zbora, je delovanje za kalisami, delovanje posameznih klubov in strank. Kar se pa tukaj godi, je večinoma tako, da se ne sme na javnost, dokler razprave niso dognane. — O temu delu gibanja tedaj še le takrat kaj, kedar bo to mogoče, brez škode pri stvari sami.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — † Celovski škof Peter Funder umrl je dne 1. oktobra popoldne ob 5. uri nagloma za mrtudom v 66. letu starosti. Pokojni škof bil je v političnem oziru vladajoči nemški stranki gotovo po volji, ker se je v politiko zelo malo utikal izrekoma pa v narodnem vprašanju pustil prostost nadaljevati v Slovencem pogubnem ravnanju. Kako zelo koruški Nemci čutijo zgubo, ki jih zadeva vsled smrti rajnega škofa, pričajo glasovi žalovanja, ki prihajajo iz njihovih krogov in pa strah, katerega izražujejo, da bi mu ne prišel naslednik, ki bi bil tudi koroškim Slovencem pravičen. Ta strah izvira poglavitno iz splošnega mnenja, da ima škofu po-

stati naslednik tamošnji kanonik Lambert Einspieler, rojen Slovenec. — Upati tedaj smemo, da sedaj tudi enkrat nastopijo za koroške Slovence milejši časi.

— **Odlična desničarja državnega zbora grof Henrik Clam in prof. Greuter**, katera se zaradi bolezni dalj časa nista vdeležila zborovanja, vrnila sta se zboljšanega zdravja zopet k parlamentarnemu delovanju. Akoravno še deloma oslABLJENO zdravje odličnima politikoma še ne dopušča bolj utrudljivega delovanja, zadostuje uže sama navzočnost in zasobno posredovanje v to, da se desnica bolj ojači in marsikatero nasprotje odstrani, katero so nekateri prikriti nasprotniki v zadnjem času zasejali med desnico državnega zbora.

— V skupno večerno družbo snidejo se udje vseh štirih desniških klubov državnega zbora jutri večer v „Breit-ovi“ restavraciji poleg državne zbornice v Beču v ta namen, da se pri parlamentarnem delovanju uže mnogo let združeni poslanci tudi osebno bolj spoznajo in po osebnem občevanju vez, katera jih druži politično, postane tesnejša in močnejša. — Vsestranska je med desničarji želja, da se taki shodi ponovijo večkrat, ako moč, vsaki teden.

— **Kolera na Kranjskem** je po uradnem naznanilu ugasnila in akoravno sta se po tem pripetila v Loškem Potoku še dva slučaja, upamo vendar, da sedaj kolera ostane odpravljena iz naše dežele.

— (LXXIV. odborova seja „Matice Slovenske“ bo v soboto 9. oktobra t. l. ob pol 5. uri popoldne v Matičini hiši na Kongresnem trgu št. 7.

Dnevni red:

1. Potrjenje zapisnikov o LXXIII. odborovi seji.
2. Naznanila prvostva.
3. Poročilo književnega odseka.
4. Poročilo Kopitarjevega odseka.
5. Poročilo tajnikovo.
6. Posameznosti.

— **Izjemoma dovoljen somenj.** C. kr. deželna vlada je izjemoma dovolila somenj, ki bo dne 11. oktobra v Šentvidu pri Zatičini.

— **Vrhovno pregledavanje načrta za dolenjsko železnico** je c. kr. trgovinsko ministerstvo privolilo. Enako je trgovinsko ministerstvo dovolilo, da se novi telegrafski postaji napravite v Ložu in v Novi Vasi in je pričakovati, da se dotične priprave dovrše še letos, ker ste dotični občini uže izpolnile stavljenе jima pogoje.

— **Gospod R. Doléne**, vodja deželne vinarske in sadjarske šole na Slapu, bil je v seji občinskega odbora Slapskega dne 12. septembra t. l. enoglasno radi velezaslug imenovan častnim občanom ter mu je deputacija občinskega odbora z županom na čelu dne 29. septembra t. l. slovesno izročila dotično diplomo.

— **Kralj Milan srbski** prišel je, kakor se nam z Dunaja poroča, včeraj dopoldne v zbornico poslancev in se je tam mudil v kljub nezanimivi razpravi dalj časa. Kralj je srednje, krepke postave, lepega obraza, ima polno črno, kratko ostriženo brado, črni lasje pa se mu vrh čela uže koliko pomikajo nazaj. Visokega gosta v dvorski loži šel je pozdravljat predsednik zbornice dr. Smolka, za njim pa mu je dalj časa družino delal minister Zemljakovski. Kralj prav gladko govori nemško, in govorce, da bi se v Belem Gradu pletle ravno sedaj zarote zoper njega niso verjetne, ker bi si sicer kralj gotovo ne jemal časa poslušati dolgočasne govore, ki so se govorili v včerajšnji seji.

— **Krajcarska družba za „Narodni Dom.“**: Razgovor od 4. t. m. Odbor sklène nekaterim posebno marljivim poverjenikom za njih vspešno delovanje poslati zahvalna pisma in jih prositi, da še v prihodnje osta-

nejo družbi jednako naklonjeni. Odbor vzame z veseljem na znanje, da je dobila družba od večjega števila odličnih slovenskih veljakov jako simpatične pismene pozdrave. Odbor sklene ostati pri dosedanjem običaji, da družba objavlja začetkom vsacega meseca izkaz o došlih doneskih zadnjega meseca; temu izkazu naj vselej sledi kratko poročilo o popolnoma razprodanih knjižicah in o stanju razprodajanja sploh. Pozive zaostalim poverjenikom treba nadaljevati. Doslej je bilo razposlanih 105 tacihi pozivov s 36 ugodnimi in 2 neugodnima odgovoroma. Poverjenike, ki v določenem jim ooroču niso poslali nobenega odgovora, bo odbor vnovič pozval. Razposlanih je bilo doslej 575 knjižic, izmed njih 491 krajcarskih in 84 desetkrajcarskih; popolnoma razprodanih 117, deloma razprodanih 64; v prometu še 458.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Začetek državnega zbora vršil se je brez pomenljivih vidnih dogodeb, toliko pa se čuje iz vseh krogov državnozborske večine, da si ta prizadeva nekatere razpokline, ki so nastale na železnem obodu večine, zaceliti in vse klube desnice ne samo ožje skleniti, temveč tudi jih združiti v složno delovanje za skupni program. — Prve tri javne seje zborove niso bile pomenljive, bolj pomenljivo je bilo posvetovanje v klubih in delovanje odsekov izrekoma onih za pogodbo z Ogersko. Edini vladni predlog za dodatni kredit 5·3 milijonov gold. za večje potrebščine državnih železnic v minulih 5 letih bila je pomenljiva prikazen, da gospodarstvo pri državnih železnicah do sedaj ni bilo dobro vrejeno. Vsled cesarske naredbe iz meseca junija t. l. odpraviti se ima ta napaka poglavitno s tem, da se mora v prihodnje vsaka večja potrebščina za državne železnice pri trgovinskem ministerstvu dovoliti še le po dogovoru s finančnim ministerstvom.

Pretekli in ta teden praznoval se je dvojnati praznik naše cesarske hiše, eden v ponedeljek god cesarjev, drugi pa v soboto, in to poroka nadvojvode Otona s saksonsko princesinjo Marijo Josipino. — Srbski kralj Milan se je s kopeli Gleichenberške domu gredé mudil več dni na Dunaji. — Včeraj bilo je skupno posvetovanje ogerskih in naših ministrov na Dunaji pod predsedstvom cesarjevem, v katerem se je sprejel proračun skupnih potrebščin za prihodnje leto. Bolj pomenljivo pa je, da je bilo včeraj in se danes nadaljuje posvetovanje zaradi onih predmetov pogodbe, zaradi katerih se obestranski vladi še niste dogovorili. Naša vlada se nadja, da se ji pri tej priliki zedinjenje posreči. — O tem, koliko časa ima trajati sedanjo zborovanje in kaj se ima v tem času rešiti, se čuje: da se snidejo delegacije dne 4. novembra, do onega dne, da se sklene državni zbor, predmeti pa, kateri se imajo med tem rešiti, so: predlogi, o katerih se sedaj razpravlja, dalje začasni budget za prve tri mesece prihodnjega leta, postava o blagajnicah za obolele, volitve delegacij, volitve deputacije za dogovor, koliko ima vsaka državna polovica v prihodnjih desetih letih donašati za skupne državne potrebščine, in še nekaj manj pomenljivih, večinoma v odsekih uže rešenih predmetov. Mogoče, da pride v obravnavo tudi postava o ponovljenji carinske in trgovinske pogodbe z Ogersko.

Česka. — Z velikim zadostenjem pozdravila se je te dni sem došla ministerska naredba vodje pravosodnega ministerstva baron Pražak-a, po kateri se imajo tudi pri višji sodnji v Pragi one pravde, o katerih se je v nižjih instancah obravnavalo v češčini, pri višji sodnji pa nadaljevati v ravno tem jeziku. — S tem se ima prihraniti mnogo prav praznega

dela, privedenja v nemščino, in prevedenja nemških razsodb nazaj v češčino, ne da bi to prizadelo sodnji novih težav, ker je pri nji zmeraj dosti svetovalcev češčine popolnoma zmožnih. — Nemcem se ve to ni prav in včeraj so uže v zbornici vložili interpelacijo, v kateri javkajo proti novi naredbi ministra Pražaka.

Francoska. — Vojvoda Aumal-ski iz francoske odgnanih kraljevih princev eden, ki je bil predsednik tamošnje akademije znanosti, namenil je v svoji že sedaj razglašeni oporoki tej akademiji velikanski dar: grajščino z velikim posestvom, mnogimi umotvori in dragocenostimi, katere se skupno cenijo nad 30 milijonov frankov. To je iznenadilo in osupnilo celo najbolj zagrizene republikanske kroge, tako da si ne vedo kam s svojim nasprotstvom. Edino, kar ugovarjajo je, da ta velikodušnost vojvode nikakor ne more prikriti „umazanosti“ in „skoposti“ grofa Pariškega.

Dotični del oporoke razglasil se je do besede in kaže, da si vojvoda pridrži dosmrtni vžitek, da dovoljuje akademiji potem, ako treba odprodati gotove dele posestva, mnogo delov poslopij in zemljišč pa se ne sme ne predrugčiti, ne prodati in ne obremeniti. Dohodki, kolikor jih preostaja, imajo se obračati za pokojnine in podpore pisateljem in učenjakom. — V unanji politiki obrača se francoska zelo odločno proti Angleški. Čuje se, da se bo zahteval za prihodnjo spomlad kongres v Berlinu, pri katerem se bo Angleška pozvala, račun položiti o gospodarstvu v Egiptu in od tam umakniti svoje posadke.

Iz vojaških krogov se čuje, da se je za francosko vojno izrekoma topničarstvo vpeljalo prav novo iznajdeno streljivo, katero smodnik za mnogo prekosil in vsled katerega se francoska vojna nadeja v slučaju vojske odločne prednosti pred vsako drugo vojno sveta. — To bo pa velik strah za Bismarka!

Španjska. — V republikanskih pa deloma tudi v liberalnih krogih zelo vre zavolj obsodbe vodij zadnjega vojaškega upora, katere je vojna sodnija, kakor drugače ne more, obsodila k smerti. Deputacije prihajajo z mnogobrojnimi podpisi, to nedeljo se je tudi mnogo ljudstva zbralo na trgih madridskih in med njimi nosili so nekateri table z napisi: „Milost za obsojene!“ Kaj bo vlada storila še ni znano, to pa je gotovo, da uporov v španjski vojni ne bo konec, dokler upornikov ne bodo vzgledno kaznovali, ampak z napako prizanesljivostjo jim dajali tudi za prihodnje slučaje zagotovilo, da jih k večem za nekaj časa zapró in jih iz ječe reši potem ali pomiloščenje ali beg s pomočjo somišljencev. Tako je pobegnil iz zapore ravno sedaj vojvoda Sevilski, ki se je s kraljico razprl in komaj dospel na francoska tla, proglasil je manifest poln psovka na pokojnega kralja Alfonza in sedajno kraljico Kristino — prigovarja k razlašenju republike, kateri obeta svojo podporo.

Tak sad rodi tedaj vtikanje vojne v politiška vprašanja, in pa do slabosti segajoča prizanesljivost. Država brez zanesljive vojne nima obstanka, nikdar ne pride do miru in reda in druge države jo po pravici prištevajo — mrtvim. Prav k taki onemoglosti bi radi nekateri „Slovani“ obsodili našo Bolgarsko, še pred ko je prav za prav stopila v vrsto samostojnih držav evropskih.

Bolgarska. — Krog dogodeb v Sofiji in na Bolgarskem v obče vrti se sedaj vsa evropska politika, zato so tudi samo na sebi manj pomenljive dogodbe tamošnje velike važnosti. Nova prikazen je v politiki, da v času miru pride poslanec ptuje države v deželo ter tam ne gledé na domačo vlado ukazuje, kakor to dela sedaj ruski general Kaulbarjs v Bolgarski. Ta razglasha v posebnem ukazu, katerega širi po deželi na lastne